

Аналітична довідка
за результатами опитування стейкхолдерів
освітньо-професійної програми «Фізичне виховання»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Відповідно до Положення про проведення опитування в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка у грудні 2023 року Факультетом здоров'я, фізичного виховання і спорту було проведено опитування здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються на 1-4 курсах освітньо-професійної програми 017.00.01 «Фізичне виховання», та НПП, які задіяні у викладанні навчальних дисциплін на освітній програмі, а також у червні 2023 р. випускників програми (набір 2019 р.). Опитування було організовано за допомогою застосування Google Forms та мало анонімний характер.

В опитуванні взяли участь 109 респондентів (здобувачі освіти (1-4 курси) – 92; НПП – 14).

Для виявлення думки респондентів щодо різних елементів забезпечення якості освітньої програми використовувалась шкала Лайкерта на п'ять градацій, в якій 5 балів відповідали високому рівню, 4 бали – достатньому рівню, 3 бали – середньому рівню, 2 бали – недостатньому рівню, 1 бал – низькому рівню. Високий та достатній рівні вказують на задоволеність здобувачами якістю освітнього процесу; середній рівень вказує на відносну задоволеність якістю освітнього процесу, тоді як недостатній та низький рівні є проявом незадоволеності здобувачами якістю освітнього процесу. Також анкети містили відкриті питання, які дозволяти отримати розгорнуту думку респондентів, а також отримати пропозиції щодо удосконалення тих чи інших аспектів освітньої програми.

Результати *опитування здобувачів освіти* за 14 параметрами якості освітнього процесу, а саме якості навчання, подано у таблиці 1. Вихідні дані проведеного опитування доступні за посиланням (https://docs.google.com/forms/d/1VrwCZcg9dMz42Z97zPu_IxLzfR6XDOtFnIPfWuI60U/edit#responses),

Таблиця 1

Оцінювання якості освітнього процесу / якості навчання
здобувачами 1-4 курсів ОПП 017.00.01 Фізичне виховання
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

№	Параметри оцінювання	Низький рівень	Недостатній рівень	Середній рівень	Достатній рівень	Високий рівень
1.	Оцініть, на скільки Ви задоволені навчанням за обраною освітньою програмою	-	4,35%	4,35%	41,30%	50,00%
2.	Чи відповідає, на Вашу думку, освітня (освітньо-професійна/освітньо-наукова) програма світовим тенденціям обраної Вами галузі	-	1,08%	4,35%	39,13%	55,44%
3.	Чи вчасно Ви поінформовані	-	1,08%	4,35%	42,40%	52,17%

	про цілі, зміст, програмні результати навчання, критерії оцінювання у межах освітніх компонентів					
4.	На скільки для Вас є зрозумілими мета, цілі, очікувані результати вивчення дисциплін	-	-	5,43%	42,40%	52,17%
5.	Оцініть, на скільки доступним є графік освітнього процесу та розклад занять	1,08%	-	4,35%	23,91%	70,66%
6.	Чи повною мірою забезпечена можливість формування Вашої індивідуальної освітньої траєкторії	-	-	7,60%	33,70%	58,70%
7.	Чи задовольняє Вас співвідношення теорії та практики	-	2,18%	4,35%	35,87%	57,60%
8.	Оцініть використання викладачами сучасних методів навчання (майстер класів, дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	-	1,08%	5,43%	34,79%	58,70%
9.	Оцініть, на скільки прозорим є оцінювання протягом навчання	-	1,08%	3,26%	33,70%	61,96%
10.	Оцініть, на скільки реалізуються принципи академічної доброчесності учасниками освітнього процесу	-	-	2,18%	29,35%	68,47%
11.	Чи відомо Вам про наслідки порушень принципів академічної доброчесності, передбачені для здобувачів вищої освіти в Університеті?	4,35%	-	2,18%	20,65%	72,82%
12.	На скільки доступною є навчальна та наукова література в Бібліотеці Університету, у т. ч. в Інституційному репозиторії	1,08%	-	4,35%	30,43%	64,14%
13.	Чи достатньою мірою Вас інформують щодо можливостей академічної мобільності, грантових програм, написання статей у наукометричних виданнях, участі у міжнародних і всеукраїнських конференціях та ін. наукових заходах?	-	2,18%	3,26%	36,96%	57,60%
14.	Чи задоволені Ви	-	1,08%	4,35%	32,61%	61,96%

організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою					
<i>Узагальнений середній показник по рівням</i>	2,17%	1,76%	4,27%	34,08%	60,17%

Аналіз відповідей за окремими параметрами показав, що за параметром 1 «Задоволеність навчанням за освітньою програмою» 50% респондентів оцінюють свій рівень задоволеності навчанням як високий, 41,30% мають достатній рівень, по 4,35% респондентів мають середній і недостатній рівень задоволеності навчанням за освітньою програмою, пояснюючи незадоволеність навчанням ставленням викладачів до здобувачів, які навчаються дистанційно, та тим фактом, що «навчання очне, під час війни та обстрілів».

За параметром 2 «Відповідність освітньої програми світовим тенденціям галузі» 55,44% опитаних зазначили, що ОПП має високий рівень відповідності світовим тенденціям у галузі фізичної культури і спорту, 39,13% здобувачів вважають, що ОПП у достатній мірі відповідає світовим тенденціям, 4,35% опитаних обрали середній рівень відповідності та 1,08% респондентів відмітили недостатній рівень відповідності. Основний аргумент, який знижує відсоток відповідності ОПП тенденціям галузі, на думку респондента полягає в наявності навчальних предметів, які не дають можливості проходити практику в школах по місцю проживання, та в суб'єктивному відчутті «тиску з боку деяких викладачів через їх більшу кваліфікацію».

За параметром 3 «Вчасність інформування про цілі, зміст, програмні результати навчання, критерії оцінювання у межах освітніх компонентів» 52,17% оцінили вчасність інформування на високому рівні, 42,40% на достатньому рівні, 4,35% респондентів обрали середній рівень поінформованості та 1,08% відмітили недостатній рівень інформування, пояснивши це тим, що деякі викладачі не надають оцінки вчасно для перевірки своєї успішності.

За параметром 4 «Зрозумілість мети, цілей, очікуваних результатів вивчення дисциплін» 52,17% оцінили мету, цілі та результати навчання на високому рівні, 42,40% - на достатньому рівні та 5,43% респондентів визнали зрозумілість основних компонентів ОПП на середньому рівні.

За параметром 5 «Доступність графіку освітнього процесу та розкладу занять» розподіл відповідей респондентів є наступним: 70,66% оцінили доступність графіку та розкладу занять на високому рівні, 23,91% - на достатньому рівні, 4,35% - на середньому рівні, 1,08% - на низькому рівні.

За параметром 6 «Можливість формування Вашої індивідуальної освітньої траєкторії» 58,70% та 33,70% респондентів зазначили, що така можливість реалізується на високому та достатньому рівнях відповідно, 7,60% визнали цей рівень середнім, але зазначили, що формування індивідуальної освітньої траєкторії досягається за рахунок вільного вибору дисциплін.

За параметром 7 «Співвідношення теорії та практики» 57,60% та 35,87% оцінили таке співвідношення на високому та достатньому рівнях відповідно, 4,35% і 2,18% - на середньому та недостатньому рівнях відповідно, відмітивши недостатню практичну частину ОПП безпосередньо перед виходом на виробничу практику, особливо для здобувачів, які навчаються виключно дистанційно.

За параметром 8 «Використання викладачами сучасних методів навчання» 58,70% респондентів зазначили високий рівень використання викладачами сучасних методів навчання (майстер класів, дискусій, мозкового штурму, ділових ігор тощо), 34,79% вважають, що використання зазначених методів знаходиться на достатньому рівні, 5,43% - на середньому рівні та 1,08% вважає цей рівень недостатнім.

За параметром 9 «Прозорість оцінювання протягом навчання» 61,96% і 33,70% респондентів вважають, що прозорість оцінювання знаходиться на високому та достатньому рівнях відповідно, 3,26% вважають, що рівень середній, для 1,08% опитаних прозорість оцінювання недостатня.

За параметром 10 «Реалізація принципів академічної доброчесності учасниками освітнього процесу» 68,47% і 29,35% опитаних вважають, що реалізація принципів академічної доброчесності знаходиться на високому та достатньому рівнях, 2,18% - на середньому рівні. При цьому 72,82% зазначають, що їх обізнаність про наслідки порушень принципів академічної доброчесності (параметр 11) знаходиться на високому рівні, 20,65% - на достатньому рівні, 2,18% - на середньому рівні, 4,35% - на низькому рівні.

За параметром 12 «Доступність навчальної та наукової літератури в Бібліотеці Університету» 64,14% і 30,43% опитаних зазначають високий і достатній рівні відповідно, для 4,35% цей рівень є середнім, для 1,08% - низьким.

За параметром 13 «Інформування щодо можливостей академічної мобільності, грантових програм, написання статей у наукометричних виданнях, участі у міжнародних і всеукраїнських конференціях та ін. наукових заходах» 57,60% респондентів зазначають високий рівень, 36,96% достатній рівень, 3,26% середній рівень, 2,18% недостатній рівень поінформованості.

За параметром 14 «Задоволеність організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою» 61,96% і 32,61% відзначають високий і достатній рівні своєї задоволеності різними видами підтримки під час навчання, у 4,35% респондентів рівень задоволеності підтримкою знаходиться на середньому рівні, 1,08% респондентів вважають цей рівень недостатнім.

Також, у грудні 2024 року було проведено *опитування науково-педагогічних співробітників*, які задіяні у викладанні навчальних дисциплін на освітній програмі. Вихідні дані проведеного опитування доступні за посиланням (<https://docs.google.com/forms/d/1bEtZMvQhLPdwx7MGwpmnyRACfxulHKi4GtwNBKrYiA/e/dit#responses>), в межах цієї аналітичної довідки зупинимось на деяких з них. Зазначимо, що для забезпечення освітніх компонентів ОПП задіяно 3 викладача з досвідом роботи до 5 років, 2 викладача мають досвід роботи у ЗВО 5-10 років, 5 викладачів працюють в системі вищої освіти від 10 до 20 років та 4 співробітника мають науково-педагогічний стаж більше 20 років.

Важливим в контексті опитування науково-педагогічних співробітників є з'ясування рівня їх задоволеності щодо організаційної, інформаційної та соціальної підтримки освітнього процесу, особливостей взаємодії викладачів зі здобувачами вищої освіти, а також отримання пропозицій щодо покращення якості освітнього процесу.

Результати опитування показали високий рівень задоволеності викладачів умовами праці. Так 85% опитаних вважають, що навчальні приміщення, в яких відбувається освітній процес, належно оснащені мультимедійною технікою, яка дозволяє проводити заняття з використанням сучасних цифрових технологій, 82% зазначають, що більшість аудиторій мають таке обладнання. Рівень задоволеності викладачів інформаційною підтримкою освітнього процесу і науково-дослідної діяльності знаходиться на високому (82,80%

респондентів) та достатньому (17,20% респондентів) рівнях. Аналіз відповідей показав, що 57,14% викладачів вважають, що соціальна підтримка та стимулювання (мотивація) діяльності науково-педагогічних працівників здійснюється на високому рівні, ще 28,57% вважають цей рівень достатнім. 85% опитаних респондентів повідомили про те, що вони систематично беруть участь у перегляді освітніх програм.

Наявний високий рівень відповідності між відповідями здобувачів освіти та викладачів щодо рівня задоволеності взаємодією під час освітнього процесу. 84,50% викладачів цілком задоволені взаємодією зі здобувачами освіти, 17,20% загалом задоволені (61,9% випускників цілком задоволені взаємодією з викладачами). Переважна більшість опитаних викладачів, а саме 80% зазначають, що враховують індивідуальні особливості здобувачів освіти при виборі форм і методів викладання, 20% здебільшого враховують зазначені особливості. Серед інтерактивних методів навчання найбільшу перевагу викладачі надають дискусії (понад 90%) та роботі в малих групах – 73%, мозковий штурм та ділові ігри використовує 46% і 36% викладачів відповідно, кейс-метод, тренінги та метод проектів використовує третина викладачів. Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти найбільш поширеними методами серед НПП ОПП Фізичне виховання є тестування, опитування та розв'язання практичних завдань на парі.

Хоча проведене опитування показало, що абсолютно всі здобувачі освіти користуються розробленими викладачами електронними навчальними курсами, науково-педагогічні працівники зазначають, що ефективність навчання на платформі Moodle та за допомогою інших дистанційних технологій знаходиться на середньому рівні. Очевидно, що застосування дистанційних технологій навчання є вимогою сьогодення, проте на думку як науково-педагогічних працівників, так і здобувачів освіти, очне навчання є більш ефективним. Оптимальною формою навчання на ОПП Фізичне виховання є змішане навчання, яке передбачає опанування теоретичних освітніх компонентів дистанційно, практичних – очно.

Висновки та рекомендації:

1. Аналіз результатів опитування дає змогу визнати, що рівень задоволеності респондентів щодо якості надання освітніх послуг за освітньою програмою «Фізичне виховання» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка знаходиться переважно на високому та достатньому рівнях.
2. Об'єктивні чинники, що впливали на організацію освітнього процесу у 2022 та початку 2023 років не дозволяли забезпечити повний обсяг очних практичних занять для здобувачів вищої освіти. Про це свідчать результати опитування випускників освітньої програми. Повернення до змішаного (очно-дистанційного) формату навчання на початку 2023-2024 н.р. та у 2024-2025 н.р. дозволило підвищити кількість очних практичних занять. Це підтверджується результатами опитування здобувачів освіти, які навчаються на 1-2 курсах (параметр 7).
3. При проведенні подальших опитувань доцільно звернути увагу на динаміку показників задоволеності здобувачів освіти та випускників співвідношенням теоретичного та практичного навчання.
4. Групі забезпечення, необхідно провести детальне вивчення аспектів, які респонденти під час опитування зазначили як недоліки освітньої програми, у разі необхідності, здійснити заходи щодо їх усунення.

5. Групі забезпечення необхідно розглянути можливість введення до програми нових освітніх компонентів, відповідно до пропозицій випускників при черговому перегляді освітньої програми.

Гарант освітньої програми

Лілія Ясько